

Dosarul nr. 2ra-505/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. L.Lupașco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, V.Sîrbu, I.Țurcan)

Î N C H E I E R E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Santuan”, administrator Alexandru Covalenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Gherciu împotriva Societății pe Acțiuni „Santuan”, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la compensarea pagubei cauzate de pierderea capacității de muncă în rezultatul accidentului de muncă, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2016 Constantin Gherciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Santuan”, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat: - încasarea din contul SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu a sumei de 42 671, 69 lei pentru compensarea pagubei cauzate de pierderea capacității de muncă în rezultatul accidentului de muncă pentru perioada 01 aprilie 2015 – 31 decembrie 2016, încasarea din contul SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat la SA „Santuan” ca lăcătuș.

La data de 27 decembrie 1996 a avut loc un accident de muncă în rezultatul căruia a suferit o traumă a umărului stâng, cu diagnosticul – XXXXX.

În conformitate cu actul nr.1 din 10 octombrie 1997 accidentul s-a produs în rezultatul nerespectării instrucțiunilor de protecție a muncii și instrucțiunilor de exploatare a utilajelor conform cărora a fost încălcată instrucțiunea nr.27, pct. pct.7, 12, aprobată de SA „Santuan” în timpul lucrărilor cu macaraua.

Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei responsabile de tehnica securității din 25 noiembrie 1997, s-a ajuns la concluzia că vinovați de admiterea accidentului de muncă sunt toți trei lucrători, gradul de vinovăție al cărora a fost atribuit în felul următor: maistru SA „Santuan” - 50%, macaragist SA „Autocomtrans” - 20%, reclamantul lăcătuș al SA „Santuan” - 30%.

În consecință, reclamantul începând cu 22 septembrie 1997 a fost recunoscut invalid de gradul II, care a pierdut capacitatea profesională de muncă cu 60%.

A menționat că în perioada 01 aprilie 2015 – 31 decembrie 2016, pârâtul SA „Santuan” nu a executat obligația de achitare a pagubei cauzate sănătății în urma accidentului de muncă conform Legii nr.278 din 11 februarie 1999, acumulând o datorie de 53 339, 61 lei, formată din datoria pentru 12 luni ale anului 2015 (29 164, 80 lei) și datoria pentru 9 luni ale anului 2016 (24 174,81 lei).

Dat fiind că 20% din vinovăție o poartă persoana responsabilă din cadrul SA „Autocomtrans” reclamantul pretinde de la pârât doar suma de 42 671, 69 lei (suma integrală datoriei 53 339, 61 lei – 20%=42 671, 69 lei).

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 21 martie 2016 reclamantul a expediat în adresa pârâtei o cerere prealabilă prin care a solicitat achitarea benevolă a datoriei în sumă de 42 671, 69 lei, notificare rămasă fără răspuns și executare, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

Ulterior, reclamantul Constantin Gherciu și-a majorat cerințele din acțiune (f.d.101-102 și f.d.153-155), solicitând încasarea din contul SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu a sumei de 93 477, 60 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat de pierderea capacității de muncă în rezultatul accidentului de muncă pentru perioada 01 aprilie 2015 – 01 octombrie 2018, încasarea a dobânzii de întârziere în sumă de 1 425, 71 lei și încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 lei.

Prin încheierea din 30 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost ordonată efectuarea expertizei judiciare medico-legale (f.d.126-127).

La materiale cauzei a fost anexat raportul de expertiză judiciară nr.XXXXXX din 04 iunie 2018 (f.d.129-135).

Prin hotărârea din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu suma de 93 477, 60 lei cu titlu de plată de compensare a pagubei cauzate sănătății în rezultatul accidentului de muncă pentru perioada 01 aprilie 2015- 01 octombrie 2018, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2 000 lei, taxa de stat în sumă de 1 119 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Santuan” și s-a menținut hotărârea din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că evenimentul produs la data de 27 decembrie 1996 constituie un accident de muncă, fapt ce rezultă fără echivoc din certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă seria XXXXX(f.d.15), eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă în baza raportului nr.XXXXXX. Or, cauza dezabilității constatată prin acest certificat, a fost indicată ca fiind accidentul de muncă (f.d.15).

Iar, potrivit art.1418 alin.(1)-(2) din Codul civil în redacția legii la data derulării procesului, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de

cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc. Determinarea salariului (venitului) nerealizat din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății se efectuează conform legii.

În temeiul art.196 alin.(1)-(2) din Codul muncii, în caz de vătămare a sănătății sau deces al salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății, sau familiei defunctului i se compensează cheltuielile legate de deces.

Mărimea și condițiile acordării garanțiilor și compensațiilor prevăzute la alin.(1) sânt stabilite de legislația în vigoare.

În același timp, instanța de apel a invocat și puterea de lucru judecat, or, prin hotărârea Judecătorei Râșcani din 26 mai 2004, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2004, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Constantin Gherciu către SA „Santuan” privind încasarea prejudiciului material cauzat sănătății în rezultatul accidentului de muncă. S-a încasat de la SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu suma pagubei cauzate în urma vătămării sănătății în rezultatul accidentului de muncă pentru perioada 01.01.2001 – 31.03.2004 în mărime de 13 776, 34 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă (f.d.16 lit. a).

Potrivit hotărârii irevocabile a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Constantin Gherciu către SA „Santuan” privind încasarea prejudiciului material cauzat sănătății în rezultatul accidentului de muncă, s-a încasat de la SA „Santuan” în beneficiul lui Constantin Gherciu suma pagubei cauzate în urma vătămării sănătății în rezultatul accidentului de muncă pentru perioada 01.11.2013 – 01.04.2015 în mărime de 26 650,67 lei, în rest acțiunea a fost respinsă (f.d.17-19, 21-23).

Iar, conform art.123 alin.(2) din Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

În contextul celor enunțate, reieșind și din actele cauzei instanța de apel a constatat că în perioada 01 aprilie 2015 – 01 octombrie 2018, SA „Santuan” nu a executat benevol obligația de achitare a pagubei cauzate sănătății în urma accidentului de muncă conform Legii nr.278 din 11 februarie 1999, acumulând pentru perioada 01 aprilie 2015-01 octombrie 2018 o datorie de 93 477,60 lei

Instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute nici argumentele apelantei SA „Santuan” precum că nu s-a demonstrat legătura causală dintre încadrarea lui Constantin Gherciu în gradul II de invaliditate cu accidentul de muncă, or reieșind din raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 24 martie 2020 efectuat în cadrul instanței de apel, s-a constatat că ”XXXXX” cât și ”XXXXX” sunt consecințe posttraumatice ale accidentului de muncă, suportat în trecut, astfel că și diagnosticul XXXXX este o consecință a accidentului din 27 decembrie 1996.

Cu referire la suma compensației, aceasta a fost calculată de instanța de judecată conform formulei de calcul prezentate de CNAS (f.d.103-153-154).

La 26 ianuarie 2021 Societatea pe Acțiuni „Santuan”, administrator Alexandru Covalenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 06 ianuarie 2021 (f.d.47, vol.II). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 26 ianuarie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 24 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării

acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Societatea pe Acțiuni „Santuan”, administrator Alexandru Covalenco.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Santuan”, administrator Alexandru Covalenco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru